

nih posestih živi posestnik le od pičle dnine, katero si s svojimi trdom v svojih pridelkih zasluži. Le prirojena marljivost in pa ponos biti gospodar, vladar na svojem posestvu, ohrani večino kmetovalcev še pri dobri volji. Ali pa mar ni pomoči marljivemu kmetovalcu, naj si kljubu vsem neugodnostim gmotno stanje zboljša? Gotovo! Poglejmo le, koliko se navadno prideluje in koliko bi se pridelovati zamoglo.

Poglejmo v kraje, kjer je kmetijstvo na višji stopinji. Naravne razmere so bolj ali manj našim enake, da obilokrat ugodneje, toda povsod se nam kaže prijazno lice blagostanja. Časi pa menjajo. Mogočni preobrazitelj razmer, napredek tudi kmetijstvo s seboj vleče. Kdor se temu mogotcu uklanja, kdor jo za njim potegne, ta zamore s primeroma istim naporom najmanj dvojni dohodek doseči.

Jako odvažni panogi kmetijstva v južnej Štirski ste trtoreja in sadjereja. Od teh je primeroma največ čistega dohodka pričakovati. Njih proizvodi so roba, po kateri se močno poprašuje, ki se pa tudi z ozirom na dobroto dobro plačuje. Večina kmetovalcev je tudi o njih važnosti prepričana. Dajate pa li one dohodke, katere bi zamogli pri umnem njegovanju dajati? Odgovoriti moramo z odločnim ne! Če pogledamo vinograde, ki se obično kažejo v kaj žalostni obliki, ki tožijo človeka, da je zanemaril svojo nalogo si svoje pridelke od narave z vsemi sredstvi, katera mu njegova pamet podaja, priboriti, da je opustil v svojo veliko škodo, kar mu napredek priporoča, čuditi pa se moramo, da trta še sploh živetari in tu in tam še kaj rodi. Ako pogledamo sadno drevo, katero se je napačno sadilo, katero se napačno izgojuje in njeguje, ni treba nam še le pridelka meriti, temuč zamoremo odločno trditi, da je posestnik takega drevesa velik zapravljivec, kajti velik del svojega dohodka z napačnim postopanjem zapravi.

Nove razmere, posebno škodljivci, kakor n. pr. trtna ušica itd. zahtevajo pa v posameznih kulturah tudi temeljite premembe, katerih se morajo kmetovalci privaditi. Vsak pridelovalec se mora dandanes marljivo učiti. V to mu služijo dobri spisi, strokovna predavanja itd. Kar se mu tu priporoča, je osnovano na svotikušenj, katere so nabrane v širšem delokrogu, na podlagi znanostij in vestno izvršenih poskusov. Toda tu je treba opreznim biti. Ni vsak spis, pa tudi ne vsako predavanje dobro. Večkrat ima v lepih besedah pisani spis obilo pomot, katere vsejejo med ljudstvo nezaupanje, kajti vspeli pri izvršitvi mnogokrat izostane. Tudi ni vsako lepo doneče predavanje dobro. Besede dobrega govornika premagajo predsodke poslušalcev, toda gorje vernemu poslušalcu, ki ni zmožen objektivne kritike, ako posluša govornika nevesčaka, ki razodeva protivne nazore, čijih posnemanje stane človeka večkrat obilo goljufanij nad in stroškov. Previdnost toraj v tej zadevi! Berimo le notorično dobre spise in poslušajmo le predavanja, ki stojé na obilnih skušnjah in pravih zakonih znanostij. Zeleti bi bilo, da gleda sodba nekoliko strožje na take krive izvode, ki včasih kljubu dobremu namenu veliko škode delajo.

Tak teoretični poduk stane pa bralca, oziroma poslušalca obilo premišljevanja in večkrat v praksi se pravega ne pogodi. Če se tak poduk omeji na znanstvene razprave, gotovo večinoma zadostuje, drugače pa je, ako se tiče praktične izvršitve posameznih del. Iz knjige zamoremo n. pr. pravi nazor dobiti, kateri način je najboljši, da nov vinograd napravimo, kaj nam je storiti zoper peronosporo, s čim nam je gnojiti, v knjigi najdemo načela, kako trte ali drevje obrezavati itd. Ako pa počnemo po knjigi cepiti ali drevo obrezavati, bomo vendar-le kljubu najboljšemu popisu veliko napak napravili. Iz teh razlogov je praktični poduk za do-

polnjenje teoretičnega, ne samo jako koristen, temuč celo potreben. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Slov. dijak Jakob Hanželič.

Starega leta dan je osodepolno presenečil občino Hardeško pri Ormoži. Zatisnil je oči Bogu vdan dijak Jakob Hanželič. Nižjo gimnazijo dovršivši v starodavnem Ptuiju, nadaljeval je skozi dve leti študije svoje v Rudolfovem, kamor ga je gnala narodna zavest, da ima tam priliko vse svoje uke dobivati na domačih, slovenskih tleh. — Oče njegov, značajan narodnjak in ljubitelj učeče se mladine, ni oporekel blagim tem nakanam, da-si so bile za-nj pomenljive v gmočnem oziru zbog oddaljenosti. Čast nad tem blagemu slovenskemu očetu! Zadnje počitnice prinesel je seboj nadepolni mladšč boleznikal in ni se trenotek zamudil, da bi se ne opomoglo mlademu duhovitemu bitju. Ojačil se je in čutil močnega dovolj, da zadosti svojej gorečej želji nadaljevati študije. Podvival se je in videl si ga pričetkom tekočega šolskega leta kot sedmošolca v Gradci. Zvedevši to, vsi smo se radovali, ali kratko je bilo naše veselje. Konec novembra pripelja se na svoj rojstni dom bolen naš ljubimec. Upa zgubili nismo ali prehitro smo morali priti do britkega prepričanja, da so preistinite besede pesnikove:

Na dvoje gresta pota,
Na dvoje bolj skoz, bolj navdól.
Končala teke bota
Al' več se videla nikol."

Na starega leta den oblegel je svoje sušice in izdahnil naš mladi rojak svojo blago dušo. Na svidenje nad zvezdami! Ta vest povzročila je splošno tužnost. Ožja naša občina, narodna in za slovensko reč vnetá, nima namreč iz svoje lastne sredine učenih boriteljev, delajočih v splošen narodni prosep, kakor se morajo s tem ponasati skoraj vse druge soseske. Zarad tega bil je nam vsem ves up blagi naš pokojnik. Novo leto pozdravilo nas je v tem tužnem položaji in ko je napočil drugi den, odprlo se je nebo in pošljalo obilo in obilo belih zvezdic, katere so kapale, kakor solzice na mnogobrojno in odlično občinstvo, zbrano pod milim nebom okoli s krasnimi venci okrašenega mrtvaškega odra. Od blizo in daleč so prihiteli, da skažejo zadnjo čast prerano umrlemu in potolažijo njegove starše, sestrice in brata. Hram našega spoštovanega občinskega predstojnika bodi obvarovan pred enakimi tugami! In res, srce ti je moralo utripati, ko si gledal, kako vsak pojedin prihajalec v globokem snegu kleče opraviča svoje gorke molitve. Votlo v zvonikn oglašé se zvonovi in častita gospóda duhovniki prihité sprejavat mladega pokojnika v večni mir. Ujec pokojnikov, prečastiti gospod Davorin Meško, župnik Kapelski, spremljan od obéh domačih prečastitih gospodov duhovnikov, povzdignol je pred rakvo svoj glas k mrtvaškim obredom in videlo se je, kako težko mu je prikrivati žalost. Predno so pokojnikovi soletniki mogli vzeti si blagega pokojnika na svoje rame, zglasili so se pevci Ormoške čitalnice pevajoči v zbornem soglasji »O usmiljeni!«, povzročujoči s tem pokojniku, ki je pri vsakej priliki bil čvrsta podpora Ormoške čitalnice, društveno zahvalnost. Sprevod, ki ga nisi videl k malu tako lepega, premikal se je k cerkvenim obredom v cerkev in za tem skoz Ormoško mesto na pokopališče, kjer je pred zevajočim grobom glasen jok in stok komaj preglasila pesem. Ko so vskipele srčne molitve vseh navzočih k Vsegamogočnemu, izrazili so čitalnični pevci sočutje vseh v pesmi

»Blagor mu!« Materi zemlji izročiti smo Te morali, Jakob in pokopali s Teboj svojo nado, — a tolaži nas, da si, vedno vdan Bogu, med nebeščani.

Sv. misijon v Gotovljah.

Presrečna Gotoveljska župnija! V desetih letih delil nam je Bog že trikrat svoje posebne milosti. Prvič leta 1883 ob času sv. misijona, drugič leta 1886 pri sv. duhovnih vajah in tretjič leta 1892, zadnji teden v adventu, ko so nam zopet naš vlč. g. župnik priredili sv. duhovne vaje.

Nedopovedljivo veselje nas je navdalo, ko smo v soboto dne 17. decembra poslanca božje, štiri čč. oo. Lazariste od sv. Jožefa nad Celjem, videli priti zopet v našo sredino. Duhovne vaje bile so, kakor navadno, za vsaki stan posebej in so se končale v petek dne 23. decembra 1892. Pri sklepu blagoslovile so se nam tudi pobožne reči, kakor rožni venci, križci, svetinje, podobice itd. in delil se je vsem vdeležencem sv. duhovnih vaj sv. papežev blagoslov. Daj Bog, da se nobeno zlato zrnice, ki so ga čč. gg. očetje na pridiznici ali v spovednici v z božjo milostjo zrahljane gredice naših src vsejali, ne izgubi, temveč lepo, bujno raste ter obrodi stoterni sad, da bi se vresničila sklepna želja gosp. o. Franca, da se na dan sodbe snidemo vsi na desni in g. župnik lahko božjemu Sodniku rečejo: »Glej tu so, katere si mi dal in nobenega zmed njih nisem zgubil«.

O kako milo, tužno so nam doneli vbrani glasovi zvonov, ko so se zopet čč. oo. Lazaristi odpeljali in smo se solzni za njimi ozirali. Bodi jim na tem mestu izrečena srčna zahvala za neumorni trud; Bog jim stovrstno povrni! Vsegamogočni Oče ohrani še mnogo let našega za zveličanje duš vse gorečega č. g. župnika, hočemo jim biti za njih skrb vedno hvaležni in prosimo, naj imajo z našimi nedostatkami potrpljenje. Daj Bog, da bi si mi farani vse prelepe nauke zapomnili in po njih svoje življenje ravnali, ker vemo, da smo pri tolikih milostih tudi pred Bogom večjo odgovornost dolžni.

H koncu še neki dogodek. Neki posestnik iz Podloga, Št. Peterske župnije, vdeleževal se je prav pridno poleg možev naše župnije sv. duhovnih vaj, prejel je pobožno z drugimi vred sv. zakramente. Drugi dan zvečer gre doma na kozolec po seno, od koder je tako nesrečno na tla padel, da je bil pri tej priči mrtev. Bil je v nesreči vendar srečen, ker z Bogom spravljen, gotovo je tudi pri njem milost našel. Toliko sem zapisal v hvaležni spomin nepozabnih dni, daj Bog, da bi bili vredni še kedaj enake milosti dočakati. V imenu gotoveljskih župljanov

Gotoveljski.

Gospodarske stvari.

Sadjarsko poučevanje.

Popotni učitelj z vinorejske šole v Mariboru, g. Iv. Belé bode predaval o vino- in sadjereji v nedeljo dne 15. t. m. ob 9. uri zaran v Ljutomeru pri g. Iv. Vau-potiču, ob 3. uri popoldne pa v šoli pri Sv. Križi, in v ponedeljek dne 16. t. m. ob 10. uri zaran pri Mali nedelji. Tega pouka naj se vdeležijo vsi gospodarji, posestniki gorice, nagornjaki, posebno pa viničarji, ker je ta stvar za naše sedanje razmere, oziroma na vino- in sadjerejo jako važna. Odbor kmetijske podružnice.

Domače delo po zimi.

Vsak čas ima svoje delo in če kdo, kmetovalec nima časa za praznovanje še tudi ne po zimi in jaz hočem v kratkem nekoliko pokazati, kako si kmet zna

obračati, da bo on in njegova družina imela tudi po zimi dosti primerne dela; ako si zna obrniti v tem, bode gotovo le njemu samemu najbolj v korist. Najprej pa naj nekoliko razložim, kako škodljivo je ljudem biti dalje časa brez dela in to gledé na zdravje in razvijanje telesnih močij, kakor naposled tudi v gospodar-skem oziru.

Telo človeško je vstvarjeno za delo in tudi njegov namen je tak. »V potu svojega obraza si bodeš svoj kruh služil«, velel je Bog Adamu in nam, njegovim otrokom. Zato je pa Bog tudi vstvaril človeško telo tako, da brez dela skoraj biti ne more. Ako bi ukazal krepkemu in močnemu možu mirovati kak teden, pa med tem se čisto nič gibati, kmalo bo obledel, jed in pijača mu ne diši in ko bi to precej dolgo trpelo, zbolel bi od samega počitka. Poznam starega moža, ki je trdil: kadar se nameri, da je tri dni praznik, kar se včasih o božiču zgodi, takrat sem jaz vselej bolan. V dokaz, da je delo in gibanje razvitku človeškega telesa potrebno in koristno, je razloček med ljudmi v mestih in na deželi. Prvi so — posebno mladina — blede, tanki tanki in suhi, med tem, ko vzrašča na deželi krepkejša mladež, če tudi dostikrat ob slabšji hrani. Da je to res, prepričajo se ondodni ljudje, ki po zimi malo ali nič ne delajo, lahko sami na sebi, ker so na spomlad prav blede, suhi in mršavi. Razume se, da takim potem težko dene prijeti za trdo delo, ker so se celo že lahkemu delu privadili.

Drugič pa bi moral vsaj vsak gospodar skrbeti, da obrne vsaki čas in vsaki dan, bodi si po letu ali po zimi — se ve, da razun nedelj in praznikov —, k najboljšemu pridru svojega gospodarstva. Sedanji čas gre kmetu povsod slabo, zato mu je treba napenjati vse moči, da obdrži vsaj to, kar je podedoval ali kupil, v svojih rokah in ko obnemore, da zemljišče — last mnogih naših pradedov — izroči svojim, ne pa da bi zbežal in popustil posestvo tujim rokam. Zato, pravim, mora vsaki kmet skrbeti, da v njegovi hiši ni nobene potrate (o tem spregovorim pa drugikrat več), pa tudi nobenega brez dela minolega časa. Delo pozimsko, ki ga bom nižje opisal, sicer ne zaleže toliko, kakor po leti, ali vsak krajcar, ki se pridela ali prištedi v hiši, pride prej ali slej k našemu pridu.

Sedaj pa k delu! V krajih, kjer po zimi ni nikakoršne vožnje, spravljanje pridelkov v druge kraje itd., omeji se delo navadno na domače dvorišče in pa hišo. Razun oskrbovanja živine, naj se lotijo moški popravljanja orodja, pohištva in posode. Vse to delo je veliko bolj obširno, nego si ljudje navadno mislijo. Pa naj se nihče ne izgovarja: tega in unega nimam. Nihče se ni prišel učen na svet, tudi ti se boš temu in onemu delu kmalu privadil. Poznam dosti kmetov, ki vse kolarsko delo opravijo po zimi sami, nekateri tako lično, kakor bi se že od mladih nog temu delu vadili. Najbolje je, ako večja dela prevzame gospodar sam, manjša pa razdeli med ostale, kateremu je kdo bolje kos. Neobhodno potrebno pa je, da se gospodar vsakega takšnega dela prej sam priuči, da more potem on drugim kazati in učiti. Takšna hiša je po zimi polna rokodelcev. Gospodar izdeluje (in kdo bolj ročen mu pomaga) vozove, dvokolesne (gare), sani, jarme, brane, samokolnice, sploh vse večje orodje, ki se po zimi in po leti pri vožnji in delu potrebuje. Ni pa treba misliti, da je vsacega takega dela vsako zimo veliko. Najprej se popravi staro, zraven katerega se človek vadi delati novo in potem se pregleda, če je zadosti za celo leto. Ako je katerega orodja premalo, tedaj se mora narediti novo. Najbolje pa je, da se napravi vsakega nekaj več, ker moramo računati, da se ga lahko vsaki čas kaj potare. Med druge pa se razdeli manjše delo, pa takšno, ki ga več v eno